

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 242
van **VERA JANS**
datum: 8 januari 2015

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Centra algemeen welzijnswerk - Vrijwilligers slachtofferhulp

Op 28 januari 2010 en op 23 oktober 2014 stelde ik schriftelijke vragen over de stand van zaken van de diensten slachtofferhulp van de CAW's. Het antwoord op de tweede vraag (vraag nr. 97 van 23 oktober 2014) was in tegenstelling tot het antwoord op de eerste vraag (vraag nr. 95 van 28 januari 2010) veeleer het ruw materiaal en data-overzicht zoals de CAW's dat bij de minister aanleveren.

Dat slachtofferhulp een zeer positieve vorm van hulpverlening is, blijkt wederom. De cijfers tonen aan dat deze hulp aan slachtoffers groeit en dat er gelukkig steeds meer aandacht is voor de gevolgen van gewelddadige inbraken en overvallen, zedenfeiten, zware verkeersongevallen of (poging tot) zelfdoding.

De inzet van de vele vrijwilligers is daarenboven een mooi voorbeeld van vermaatschappelijking van de zorg, waarvan de meerwaarde zich onder meer stelt in de laagdrempelige benadering en de flexibiliteit die zij kunnen bieden inzake huisbezoeken en avonduren.

Uit het antwoord op schriftelijke vraag nr. 97 van 23 oktober 2014 over de diensten slachtofferhulp van de CAW's blijkt dat het aantal gepresteerde uren door vrijwilligers in elke regio en voor elk CAW exact gelijk is gebleven in 2010 en 2011, namelijk 22.137 uren. In 2012 halveerde dit naar 11.751 uren. In 2013 steeg dit aantal opnieuw tot 17.951.

Het vinden van vrijwilligers die aan de competenties voldoen van een slachtofferhulp-vrijwilliger is geen evidentie, het vergt daarnaast zeer veel tijd en energie aan ondersteuning en opvolging.

1. Hoe verklaart de minister het exact gelijk aantal gepresteerde vrijwilligersuren in 2010 en 2011?
2. Wat is volgens de minister de reden voor de halvering van het aantal gepresteerde uren in 2012?
3. Hoeveel vrijwilligers zijn actief binnen de diensten slachtofferhulp van de CAW's? Graag een overzicht per provincie van de jaren 2010, 2011, 2012 en 2013.
4. Heeft de minister zicht op het vrijwilligersbeleid van de verschillende Vlaamse CAW's en hoe de rekrutering, opleiding en vorming van de vrijwilligers van de diensten voor

slachtofferhulp vorm krijgen en mogelijk verschillen van de andere
vrijwilligerswerking?

ANTWOORD

op vraag nr. 242 van 8 januari 2015

van **VERA JANS**

- 1-2. De cijfergegevens voor het jaar 2010, 2011 en 2013 hebben telkens betrekking op een volledig jaar. De cijfergegevens voor het jaar 2012 hebben slechts betrekking op 8 maanden. De cijfergegevens voor het jaar 2010 en 2011 zijn stabiel gebleven. Wat de cijfergegevens voor het jaar 2012 betreft zien we een terugval, maar nadien (in 2013) blijven deze cijfers opnieuw stabiel als we cijfers voor 2012 extrapoleren naar een volledig jaar.

Een daling van de cijfers hoeft niet noodzakelijk te betekenen dat de inzet van vrijwilligers is afgenomen. Sommige centra algemeen welzijnswerk (CAW) geven immers aan dat het administratief te veel werk vraagt om alle vrijwilligersuren bij te houden. Anderzijds zijn de CAW op hun beurt afhankelijk van hun vrijwilligers die de registratie van hun uren niet altijd systematisch doorgeven.

3. Over cijfers opgesplitst per deelwerking beschikken we niet.
4. De financiële middelen die gegeven worden voor de vrijwilligers kaderen in de omzendbrief van 26 oktober 2007 betreffende de opvang van verkeersslachtoffers, de opvang van minderjarige slachtoffers en de ondersteuning van de vrijwilligerswerking bij de hulpverlening aan slachtoffers. In het kader van bovenvermelde omzendbrief werd ook een onderzoek uitgevoerd, nl. het 'Evaluatieonderzoek van de vrijwilligerswerking bij de hulp- en dienstverlening aan slachtoffers door de centra voor algemeen welzijnswerk'. Uit deze studie blijkt dat er in het algemeen een strenge selectie binnen de diensten slachtofferhulp gebeurt: men voert grondige gesprekken en er wordt duidelijk gemaakt aan de kandidaat-vrijwilligers dat het een zeer veeleisende opdracht is, verbonden aan een aantal voorwaarden zoals het volgen van een basisvorming en deelname aan supervisie en intervisie. Criteria om mensen te weigeren zijn bijvoorbeeld een eigen onverwerkte slachtofferervaring, een negatieve houding t.o.v. justitie, alsook een aantal formele uitsluitingscriteria zoals werken bij de politie. Op alle diensten moeten kandidaat-vrijwilligers een basisopleiding slachtofferhulp volgen vooraleer ze begeleidingen kunnen opnemen. De kerninhouden van deze basisopleiding zijn: het verwerkingsproces van het slachtoffer, het juridische aspect, de communicatie met slachtoffers, de sociale kaart en doorverwijzen. Meestal volgt er op de basisopleiding een stageperiode waarbij ze in het concrete werk gevolgd worden door een beroepskracht. Om te vermijden dat de verschillende vrijwilligers te veel op zichzelf werken, wordt er op regelmatige basis intervisie en supervisie georganiseerd. Daarnaast wordt er ook bijscholing of permanente vorming georganiseerd over zeer uiteenlopende thema's (bv. zelfdoding, rouwbegeleiding, de werking van justitie, enz.). De vrijwilligers hebben ook een eigen inbreng in de keuze van deze vormingsmomenten. De manier waarop vrijwilligers aangeworven en ondersteund worden hangt vanzelfsprekend af van het soort taak dat de vrijwilliger binnen de organisatie zal uitvoeren. Indien iemand als vrijwilliger ingezet wordt in de administratieve afhandeling of bij logistieke ondersteuning, zal de opleiding en ondersteuning van deze vrijwilligers er heel anders uitzien. Er wordt telkens ondersteuning op maat van de vrijwilliger geboden.